

CAPÍTOL 24

L'Eugène era un noi bastant reservat, d'aquella mena de gent que quan els hi passa alguna cosa, deixen que la processó vagi per dintre. Feia uns dies que estava capficat amb les seves cabòries. Un dels darrers dies de tenir a la Caterina de model, es va armar de valor i, aprofitant un moment que van quedar sols, li va dir:

—Caterina, et volia dir una cosa.

—Digues Eugène.

—Jo... igual que va fer en Vincent amb la Camil·la... vull dir que, si vols, em puc casar amb tu.

La Caterina va perdre la posició, se'l va quedar mirant sense reaccionar.

Per primera vegada es va fixar en ell, mai havia parat atenció en aquell personatge que no l'atreia gens ni mica. Era més aviat baixet, molt pelut, amb una barba negra i cabell esvalotat. Tenia unes faccions molt marcades i no responia en absolut al tipus d'home que buscava la Caterina.

En observar aquell silenci, l'Eugène afegí:

—Podríem viure tots plegats amb la Camil·la i els nens creixerien junts, seria molt pràctic, no creus? Seria amb els mateixos tractes que té la Camil·la amb en Vincent.

Aquella proposta va enxarpar la Caterina per sorpresa. No havia arribat tan lluny amb els seus pensaments, però no li desagradava pas del tot.

Llavors va tornar en Vincent, i la Caterina no va trigar ni un moment en deixar-li anar l'acudit de l'Eugène.

—Ah caram! —va exclamar mirant cap al cel— ara entenc per què aquest capteniment tots aquests dies... així era això.

Estigué uns moments en silenci, capficat, i continuà. —Doncs què voleu que us digui, estaria molt bé compartir la nostra casa tots quatre. Com a família, seria una família rara, però ens ho podríem passar molt bé i per la mainada seria molt bo. I tu, Caterina, què hi dius?

—Que m'ha agafat molt de sorpresa, de moment no vull dir res, necessito pensar-ho.

En arribar els altres al taller, la pensada de l'Eugène agafa volada.

En Rémy no hi va posar cap objecció, si ella no estava segura de qui era el pare, no li feia gens de gràcia haver de carregar amb una paternitat incerta.

La Camil·la va confessar que ja li havia passat aquest pensament pel cap, però encara no l'havia madurat prou per exposar-l'ho.

L'August es va mostrar preocupat, arriben dues noies espanyoles i se li esvalota el galliner. Amb la Marian no havia tingut aquest tipus de problemes, potser perquè tothom coneixia la seva procedència i la discriminaven per això. La Camil·la i la

Caterina representaven l'exotisme d'una nacionalitat diferent i això les feia més atractives i el mateix a l'inrevés, elles dues, a casa seva, tenien poques oportunitats de conèixer gent diferent de la que veien cada dia. En un poble petit tothom es coneix, i això fa que sigui difícil intimar amb algú que has vist tota la vida. A París les coses eren molt diferents, hi havia més contactes, gent desconeguda i una parla diferent, tot això feia que les oportunitats es multipliquessin per a elles.

Aquell vespre, a cala Régine, hi va haver un segon episodi de terrabastall.

—Sabeu què m'ha passat avui. —deixà anar la Caterina a l'hora de sopar.

—No t'hauràs fet en Pau ara?

—No siguis beneita Joëlle, per qui m'has pres? L'Eugène, sabeu, la parella d'en Vincent, m'ha demanat si em vull casar amb ell i que podríem viure tots quatre junts amb la Camil·la i el nen.

—Caram Caterina, no guanyem en ensurts—va dir la Margot—, ja veus, tu et compliques la vida i ja trobes ràpidament qui te la soluciona. En tot cas —va dir movent el cap afirmativament—, sembla una bona solució per tots.

—No sé —feu la Fabienne—, massa gent junta, tard o d'hora hi haurà problemes.

—No siguis malastruga nena —l'increpà la Joëlle—, doncs jo penso que has tingut molta sort Caterina!

—Mireu nenes —intervingué madame Régine—, la vida l'heu d'agafar tal com ve, això us farà madurar molt. Però Caterina no has pensat en el teu futur? Vas venir aquí per anar a la universitat... Si et vols repensar el fet de tenir la criatura, t'hi puc ajudar.

—Sí, sí que el vull tenir, ja us he dit que potser ho vaig fer sense ser-ne del tot conscient, però ara que ja està, sí que el vull.

L'encàrrec important de l'August pel Palau de Versailles, quedà finalment tot enllestit dins del termini. Tots els membres del taller col·laboren en l'embalatge de les obres i posterior lliurament, i es van treure un bon pes de sobre.

La inauguració al Palau de Versailles s'entreveia fastuosa. Hi eren convidats tots els membres del taller, inclosos els models. L'August va aconseguir que poguessin venir la Joëlle i la Margot per cuidar-se del nen mentre la Camil·la parlava amb altres convidats.

Era qüestió de quedar bé, hi hauria moltes personalitats, gent del món de l'art i la cultura, polítics als quals no els importava l'art en absolut, però que volien ser comptats; eclesiàstics amb el mateix sentiment que els polítics, etc. Representava una oportunitat transcendental per establir ponts i coneixences de cara a la captació de noves comandes. Caldria estar molt atent, en aquests llocs la gent sol estar eufòrica i és possible iniciar bons tractes.

Madame Régine s'encarregà del vestuari de tots, volia cuidar fins al més petit detall. Com que l'August tenia tractes amb cases de lloguer de vestuari per vestir els seus models amb tota mena d'abillaments, es vestiren tots sumptuosament, les noies i la

madame amb vestits llargs, el de la Caterina amplament escotat i totes ornades amb joies que les feien encara més atractives.

La inauguració era a mitja tarda, feia força fresca, però a dins del palau portaven enceses les llars de foc des de feia uns quants dies.

Quan van arribar els membres del taller, l'orquestra va parar de tocar i van ser anunciats públicament:

—*Monsieur August Rodier et ses assistants.*

L'August i la Régine de bracet van entrar els primers, seguits d'en Vincent i la Camil·la, també agafats de bracet com l'Eugène i la Caterina. Seguien en Rémy, en Pau i els altres models participants encapçalats per en Bernard i la Marian, que vestida per la Régine estava desconeguda, amb poc a envejar de la Caterina. Provenia dels baixos fons de París i portava una vida desordenada, però tenia una figura i unes faccions d'extraordinària bellesa. Afortunadament, la bellesa no és un privilegi de la gent adinerada.

En entrar van rebre una gran ovació i mostres d'admiració. En observar les obres, tothom reconeixia els models, aquells models que tenien allà de carn i ossos que en moltes de les obres apareixien nusos o quasi. Hi havia comentaris de tota classe, alguns per llogar-hi cadires.

—Senyor Rodier, les meves felicitacions, és una col·lecció magnífica.

—August, amic meu, em complau molt poder-te acompanyar en aquesta inauguració tan espectacular, realment has fet una feina impressionant.

—*Mademoiselle* —va dir un home gran, dirigint-se a la Marian—, el pintor l'ha pintat amb tot el realisme, deixi'm dir-li que si tingués trenta anys menys li demanaria la mà.

—Calla poca-solta, i deixa de mirar aquest quadre, tots sabem el que li demanaries a aquesta noia, no pas la mà... —li va dir la dona que l'acompanyava, renyant-lo.

—Mira, mira, Antoinette, aquell xicot d'allà que està parlant amb madame Simonin, deu ser el que ha fet de model d'aquest Samsó. Ho veus Antoinette, és clavat. Qui ho diria que sota aquest vestit hi ha aquests músculs tan vigorosos.

—Sí, l'August Rodier l'ha sabut triar molt bé pel paper de Samsó i l'ha pintat perfectament, aquest home en sap un niu del seu ofici.

—Senyoreta, vostè té un cos magnífic, però no li fa gens de vergonya posar així despullada? —li va dir una dona gran a la Caterina— Jo ja sóc gran, però de jove tenia un cos talment com el seu, i hauria patit molt havent-me de despullar davant d'un home.

—Miri senyora, sap que diuen a la meva terra? Que pateix més qui mira que qui ensenya.

—Ja té raó, ja. De quina terra diu que és vostè?

—Jo sóc catalana, de Catalunya.

—Catalunya? No sé pas on és això, ja em perdonarà. Cap al nord d'Europa, potser?

—No senyora, és al nord d'Espanya i al sud de França, som una nació entre dos països.

—Perdoni la meva incultura. Jo en prou feina vaig aprendre de lletra. De petita a vuit anys ja em van posar a treballar.

—Perdó que les interrompi, vostè és la Caterina? —les tallà un home de mitjana edat molt educadament.

—Sí senyor, per servir-lo.

—Sóc crític d'art i m'estava mirant aquesta pintura, i no m'ha semblat reconèixer-hi la mà del senyor Rodier. Veig un traç molt elaborat, un traç que no està en consonància amb el que ens tenia habituats fins ara. Vostè em pot assegurar que va ser l'August qui va fer aquest retrat?

—No senyor, aquest el va pintar un dels seus ajudants, una, per ser exactes, la Camil·la, amiga meva d'infància, som del mateix poble. Miri aquella noia que està parlant amb aquella senyora del vestit blau. —feu la Caterina, assenyalant al fons.

—Doncs permeti'm dir-li que és admirable la professionalitat d'execució d'aquesta pintura. Em faria l'honor de presentar-me-la?

Tot i que les obres eren totes signades per l'August Rodier, és sabut per tothom que tots els grans pintors tenien ajudants que col·laboraven amb més o menys quantitat en l'execució de les obres. L'August s'havia guanyat un merescut prestigi participant en multitud de salons i aconseguint importants premis. Això sempre es tradueix en encàrrecs, i quan aquests són superiors a la capacitat de treball, es fa imprescindible buscar ajudants i col·laboradors.

L'August Rodier, era ja un home gran i de reconeguda solvència. No necessitava demostrar res i com que no havia tingut fills, volia deixar el seu taller en bones mans. No s'amagava de dir que els seus ajudants eren tan bons com ell.

Precisament ara estava parlant amb el president de la República. Li acabava de presentar la Camil·la i estaven en animada conversa quan es va acostar la Caterina amb en Jean Pierre, el crític d'art.

La Camil·la els va veure i va aprofitar que la conversa entre l'August i el president derivava cap a viaranyos menys artístics per atansar-s'hi.

—Mira Camil·la, et presento en Jean Pierre, és crític d'art i et vol conèixer.

La Camil·la li allargà la mà. —Molt de gust senyor.

—*Mademoiselle* —va dir en Jean Pierre, besant-li la mà.

—La senyoreta Caterina m'ha ensenyat la part del quadre que ha pintat vostè, concretament el seu retrat i he observat el seu traç, la seva manera de pintar. M'ha captivat, volia felicitar-la personalment. En faré una bona crítica. M'agradaria poder fer-li una entrevista.

—Moltes gràcies senyor Jean Pierre. Estaré a la seva disposició quan vostè vulgui. Que sàpiga, si vol una primícia, ara començaré a preparar una exposició a la galeria de madame Magnier i madame Simonin, en el temps que em deixi lliure el senyor Rodier.

La primera dama de la República, la dona del president, el va arrencar de la conversa amb l'August, i se'l va emportar a saludar unes amistats. Llavors, l'August s'acostà a la Camil·la, agafà una cadira i s'assegué al seu costat.

—Que no es troba bé senyor Rodier? —va dir la Camil·la, un xic alarmada en veure seure l'August, sempre tan actiu i vigorós.

—Una mica cansat, però no pateixis, veig que ja us heu conegut amb en Jean Pierre, mira de tenir-lo sempre al teu costat aquest, tant et pot ajudar a pujar com et pot fer caure pel pedregar. —li contestà l'August amb veu prou forta perquè el sentís el crític i picant-li l'ullet en senyal de complicitat.

—Jean Pierre, aquesta moxa és un diamant, però no un diamant en brut com se sol dir, la Camil·la és un diamant polit. Poca cosa tinc jo a ensenyar-li en el camp de la pintura. Dels quadres d'aquella paret del fons, tots els retrats els ha pintat ella, mira'ls bé i tu mateix.

—Ara m'hi fixaré, et felicito August has fet un bon treball i una bona aportació al país, aquestes obres contribuiran a la grandesa de França.

En aquell moment va entrar la Joëlle, que havia vingut amb la Margot i estaven en una sala annexa amb el nen.

—Perdó, Camil·la, el teu fill s'ha despertat, em sembla que té gana.

La Camil·la es va disculpar dient que havia d'anar a alletar la criatura. La primera dama de França, en sentir-ho, li va demanar de veure el nen, cosa que la va afalagar molt. Un dia podria explicar al seu fill que havia estat en braços de la dona del president de la república.

La dona, després d'haver vist les pintures i el fill de l'autora de moltes d'elles, en va quedar enamorada i els va convidar a berenar aquell diumenge al Palau de l'Elisi.

La Marian no s'hauria imaginat mai que passejaria per Versailles vestida com una reina i sent admirada per la multitud. Va veure uns quants homes que en creuar-se'ls amb la mirada, tombaven la cara entre avergonyits i desubicats. Homes que havia tingut com a clients temps enrere quan havia de guanyar-se la vida amb activitats menys honroses. No es podien creure com aquella noia desvalguda havia adquirit un estatus que la posava, aparentment, més amunt que el seu. D'altres, que ella reconeixia perfectament, se la quedaven mirant, no recordant d'on coneixien aquella cara, el lloc on estaven no els encaixava.

—*Mademoiselle*, jo a vostè la conec i no recordo on ens hem vist, al Palau de l'Elisi, potser?

—Podria ser, aquí he trobat moltes cares conegudes de gent de l'Elisi, però pensi que jo conec homes de tota l'alta societat de París, no els puc recordar tots —

contestava la Marian tota cofoia, i assenyalant un dels quadres on ella posava tota nua, els deia—, miri, aquesta soc jo, potser em recorda millor ara? —i marxava tota somrient.

—I ara! Quina noia tan desvergonyida! —saltava l'acompanyant de l'home en qüestió— per què t'ho ha dit això Pierre?

—Deu ser molt de la broma, dona, i mirant-la bé, potser no que no la conec, es deu assemblar a algú altre...

Acabada la festa tots van tornar cap a casa. L'August va demanar a la Régine que l'acompanyés, aquella nit era especial i tenia ganes de celebrar-ho. Van demanar un carruatge, ja que Versailles queda una mica lluny del centre de París. La nit era freda, però clara, ja que la lluna havia fet el ple el dia anterior i il·luminava el camí polsegós. Els cavalls caminaven i trotaven alternativament depenent de l'estat del camí. Aquella hora i mitja es va fer interminable, però finalment el carruatge es va aturar davant de la porta. L'August va baixar primer per donar la mà a la Régine, però no hi va arribar a temps, i va caure desplomat en posar els peus a terra. La Régine es va espantar i va baixar d'un salt.

—August, August, què et passa?

Els conductors el van tornar a pujar al carruatge a pes de braços i, amb els cavalls al galop es van dirigir a l'hospital. Els metges només van poder confirmar que el cor s'havia rendit.